

Aan de raad,

Onderwerp: Sturing en grip op intergemeentelijke samenwerking

Voorstel:

1. De Strategiekaart "Hof in Twente" Samenwerken tussen gemeenten vaststellen
2. De maatregelen sturing en grip vaststellen en het college de opdracht geven hier uitvoering aan te geven en het actuele kader te gebruiken bij de voorbereiding van besluiten over intergemeentelijke samenwerking alsmede zorgdragen voor een transparante monitoring

1 SAMENVATTING

Met het vaststellen van een strategie op intergemeentelijke samenwerking alsmede een aantal aanvullende maatregelen, heeft de gemeenteraad van Hof van Twente instrumentarium om sturing te geven aan samenwerking tussen Hof van Twente en andere gemeenten alsmede daarop grip te hebben en te houden. Dit actuele kader wordt vervolgens toegepast bij actuele thema's van samenwerking, zoals de doorontwikkeling van de Regio Twente.

2 VOORGESCHIEDENIS

Op 20 januari 2015 heeft uw raad gesproken over de Strategiekaart Intergemeentelijke samenwerking. U hebt aangegeven de kaart als richtinggevend document te zien inzake samenwerking. Daarnaast heeft uw raad de behoefte uitgesproken meer grip te hebben op samenwerkingsverbanden vanuit het belang van democratische legitimatie. U verwees o.a. naar de gang van zaken rondom de decentralisatie van de Jeugdzorg en uw rol. Deze thematiek is zeer actueel. Dit blijkt ook uit het recent verschenen rapport (19 januari 2015) van de Raad voor het Openbaar bestuur: "Democratische legitimiteit van samenwerkingsverbanden".

3 WETTELIJKE GRONDSLAG

Gemeentewet, Wet gemeenschappelijke regelingen.

Hof van Twente neemt deel aan 29 samenwerkingsverbanden. Negen verbanden kennen de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen per 1 januari 2015

Vanuit de samenwerkingspraktijk van gemeenten, provincies en waterschappen is de wens geuit om in de Wgr een minder 'zware' bestuursvorm met rechtspersoonlijkheid op te nemen voor gemeenschappelijke regelingen op het gebied van bedrijfsvoering en uitvoeringstaken. De nieuwe wet komt tegemoet aan deze wens door de invoering van de bedrijfsvoeringsorganisatie (hierna ook: BVO). Dit is een nieuwe samenwerkingsvorm die zich kenmerkt door een eenvoudige bestuurlijke structuur (geen algemeen en dagelijks bestuur) en het hebben van rechtspersoonlijkheid. Een BVO vereist instemming van de gemeenteraden.

De nieuwe wet schrijft ook maatregelen voor die erop gericht zijn de invloed van de raden op een samenwerkingsverband te versterken. Denk aan het vervroegen van termijnen voor het aanbieden van de kadernota en jaarrekening aan de gemeenteraad en het toezenden van de vastgestelde begroting aan de gemeenteraad. Daarnaast mogen openbare lichamen (bestaand vanuit alleen gemeenteraden) met een algemeen bestuur niet meer collegeleden toelaten. Dit moeten raadsleden zijn. Momenteel wordt onderzocht of en in hoeverre deze wijziging gevolgen heeft voor de openbare lichamen waaraan Hof van Twente deelneemt. Naar verwachting komt dit bij uw raad terug via de actuele Nota verbonden partijen.

4 INHOUD VOORSTEL

4.A Wat willen we bereiken?

Strategie (sturing)

De algemene doelstelling die uw raad nastreeft is het beter richten van energie op die samenwerkingsverbanden die bijdragen aan de realisatie van de voor Hof van Twente belangrijke doelen op lange termijn. Samenwerking moet daarbij een meerwaarde hebben ten opzichte van het zelfstandig uitvoeren van een taak. De Strategiekaart biedt kortweg het volgende denkkader:

Hof van Twente stelt zich op als een proactieve samenwerkingspartner. Doelstellingen van de samenwerking, de keuze voor samenwerkingspartners, de wijze van sturing en de betrokkenheid van de raad kunnen per samenwerkingsinitiatief verschillen afhankelijk van het taakniveau.

Om keuzes in samenwerking te maken gaat de Strategiekaart uit van 4 taakniveaus:

1. **Bedrijfsvoering:** Dit zijn ondersteunende werkzaamheden die geen directe relatie hebben met de uitvoering van een gemeentelijke taak. (bijv. salarisadministratie/ICT)
2. **Uitvoering:** Het behandelen van aanvragen, geven van beschikkingen, verrichten van feitelijke handelingen, controles ed. ter uitvoering van een wettelijke taak. (bijv. sociale dienst/buitendienst)
3. **Beleid:** Het formuleren van doelstellingen en richtlijnen voor de belangenafweging die als kaders gelden voor de uitvoering van een gemeentelijke taak. (bijv. Jeugdbeleid/ economisch beleid)
4. **Strategie:** Het bepalen van doelstellingen voor de lange termijn (toekomstvisie), die voor de gemeente en haar toekomstige positie van groot belang zijn. (bijv. economie/ arbeidsmarkt in Twente)

Grip

Uw raad wil niet alleen effectieve samenwerkingsverbanden aangaan. U wilt daar ook gaande weg op kunnen toezien. Een samenwerkingsmonitor en actieve informatievoorziening over actuele ontwikkelingen kunnen daarin voorzien.

4.B Wat gaan we ervoor doen?

Strategie (kaderstellende rol) en Grip (controlerende rol)

Uw raad geeft met deze strategische visie op samenwerking invulling van de term bestuurskracht. We definiëren verantwoordelijkheden en zoeken proactief passende samenwerking, zonder bestuurlijke drukte na te streven. Aspecten die in de uitvoering van de Strategie alsmede de controle op samenwerkingsverbanden een rol spelen zijn:

- Is de democratische legitimatie direct; en is de controle en de beïnvloeding door de raad gewaarborgd in de samenwerkingen die voor de raad belangrijk zijn?
- Welke wijze van sturing draagt het meest bij aan de realisatie van de gestelde doelen?
- Zijn de taken en verantwoordelijkheden effectief en doelmatig verdeeld?
- Zijn de (financiële) risico's inzichtelijk en beheersbaar?

De kaderstellende rol en de controlerende rol van uw raad zien er, gelet op de differentiatie op vier taakniveaus uit de Strategiekaart als volgt uit:

	Bedrijfsvoering	Uitvoering	Beleid	Strategie
Kaderstelling door de raad	Samenwerkingsinitiatief gaat ter informatie naar de raad	De raad wordt geconsulteerd over het samenwerkingsinitiatief	De raad neemt een besluit over het samenwerkingsinitiatief	De raad neemt een besluit over het samenwerkingsinitiatief
Controle door de raad	Paragraaf verbonden partijen Samenwerkingsmonitor Vragenuur	Paragraaf verbonden partijen Doelmatigheidsonderzoeken Vragenuur	Samenwerkingsmonitor Onderzoeken rekenkamer P&C cyclus	Samenwerkingsmonitor Onderzoeken rekenkamer P&C cyclus

4.C Wat mag het kosten?

Met het vaststellen van de strategie zijn geen directe kosten gemoeid. Bij de uitwerking van de strategie, in de vorm van (proactieve) onderzoeken naar samenwerking, zullen kosten wel een rol spelen. Die zullen bij elk onderzoek opnieuw in beeld moeten worden gebracht, in samenhang met andere factoren en samenwerkingsmotieven zoals genoemd in de strategie.

4.D Wat is het alternatief?

Uw raad kan ervoor kiezen de strategie niet of gewijzigd vast te stellen.

4.E Wat is het risico?

Externe ontwikkelingen, bijvoorbeeld samenwerkingsverplichtingen opgelegd door het Rijk, kunnen de eigen strategie doorkruisen. Dit neemt niet weg dat het hebben van de strategie zinvol is. Alleen al om de reden dat hierdoor het kunnen duiden van en besluiten over de ontwikkelingen makkelijker is. Ook kan er pro actiever worden ingespeeld op ontwikkelingen.

4.F Hoe ziet de vervolgpcedure er uit?

Na vaststelling van de strategie zullen (proactieve) onderzoeken naar samenwerking worden beoordeeld aan de hand van de strategische uitgangspunten. Wij gaan over tot uitvoering van de grip maatregelen zodat uw raad uw controlerende rol blijvend goed kan uitoefenen en daarbij de aandacht kan focussen op samenwerking op beleidsmatig en strategisch niveau.. Een aantal besluiten over intergemeentelijke samenwerking die in de pijplijn zitten:

- Doorontwikkeling Regio Twente *(samenwerkingsniveau : strategie)*
- Samenwerking buitendienst/ SWB/ Hengelo *(samenwerkingsniveau : uitvoering)*
- Actualisatie Nota verbonden partijen *(samenwerkingsniveau: beleid)*

5 COMMUNICATIE

De Strategiekaart is interactief met raadsleden, medewerkers en het MT tot stand gekomen. Na vaststelling van de strategie wordt deze kenbaar gemaakt aan de organisatie. Daarnaast wordt de Strategiekaart ter kennisname aangeboden aan de stuurgroep Heroriëntatie Twentse samenwerking, de 14 Twentse gemeenteraden en colleges van B&W alsmede de provincie Overijssel.

Burgemeester en wethouders van Hof van Twente
de secretaris, de burgemeester,

mr. G.S. Stam

drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel MPM

Registratienummer	:	538120
Onderdeel programmabegroting	:	Programma 1 Burger en bestuur.
Behandeld door	:	Malu Hertzdahl, concernstaf
Datum besluitvorming door B&W	:	3 maart 2015
Bijlagen	:	1. Strategiekaart Intergemeentelijke samenwerking Hof van Twente 2. Overzicht samenwerkingsverbanden d.d. november 2014 3. Raadsvoorstel d.d. 20 januari 2015
Ter inzage gelegde stukken	:	